

«РЕНОВАЦІЯ АКАДЕМІЇ – ЄДИНИЙ ШЛЯХ ДО УСПІХУ ТА ДОБРОБУТУ КОЖНОГО»

В історії Донбаської державної машинобудівної академії були різні часи. Від інституту, який формував кадри для промисловості Донбасу, – на початку існування, Академія зросла до повномасштабного регіонального освітнього центру із підрозділами у багатьох містах області – у першій декаді XXI століття. Після відомих подій 2014 року Академія мала всі шанси перетворитися на флагман освіти Донбасу. Однак, слід чесно визнати – останні роки функціонування моєї alma mater – це період кризи.

Стратегічне бачення реновації Академії

Основне наше стратегічне завдання вбачаю в забезпеченні оновлення Академії як закладу вищої освіти з урахуванням потреб нашої держави, регіону, міста з метою забезпечення створення і реалізації потенціалу професійної конкурентоспроможності для співробітників і здобувачів освіти – з одного боку, і формування особистого добробуту через працю та освіту – з іншого.

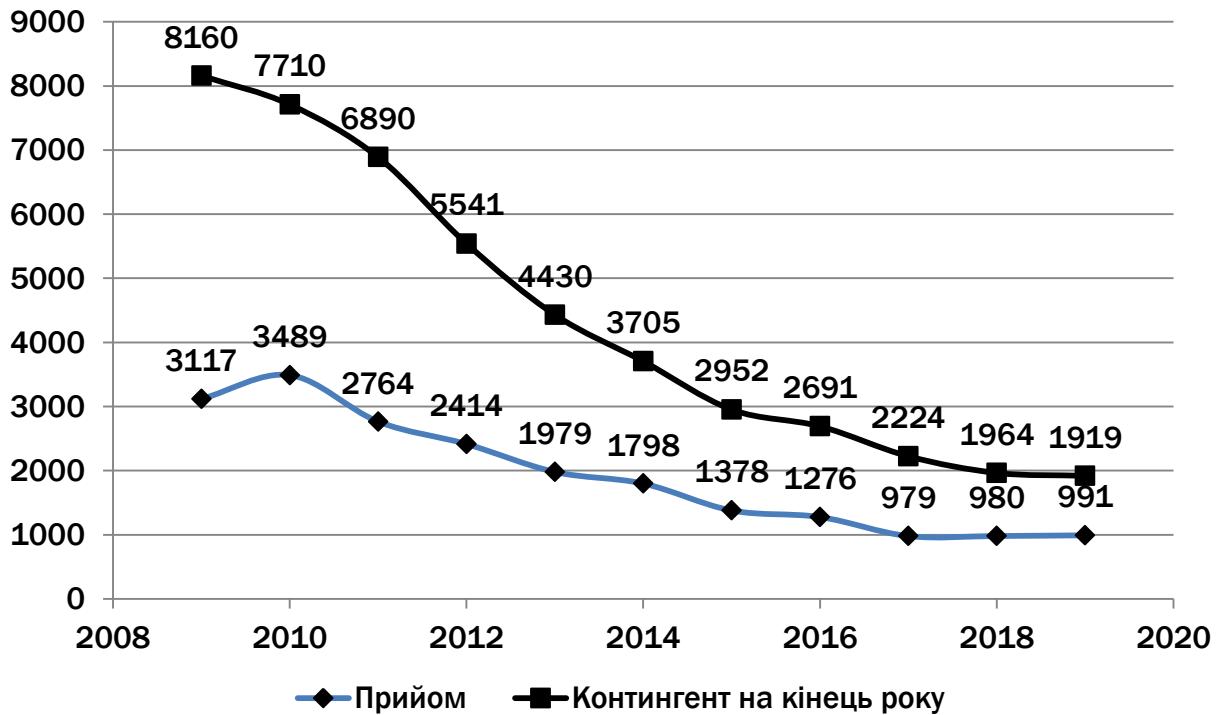
Стратегічні цілі

- ✓ оновити імідж Академії як потужного технічного закладу освіти в регіоні;
- ✓ сформувати сучасну нормативно-правову базу Академії для забезпечення вимог акредитації та виконання ліцензійних умов МОН;
- ✓ забезпечити високий рівень якості надання освітніх послуг в нових складних умовах дистанційної освіти;
- ✓ надати поштовх розвитку ІТ та їх впровадженню в прикладні розробки та в управлінські процеси;
- ✓ відновити взаємодію із промисловими підприємствами Донбасу: господарські угоди і договори на впровадження дуальної освіти;
- ✓ створити сучасне освітнє середовище для залучення абітурієнтів на оновлені якісні освітні програми
- ✓ поліпшити матеріально-технічне оснащення Академії;
- ✓ розбудувати соціальну інфраструктуру для забезпечення гідного рівня відпочинку кожного;
- ✓ побудувати молодіжний коворкінг-простір для спілкування, фріланс-роботи, креативно-освітнього дозвілля молоді, творчого самовираження та обміну досвідом;
- ✓ забезпечити сприятливу атмосферу в колективі, добробут і соціальний захист співробітників Академії.

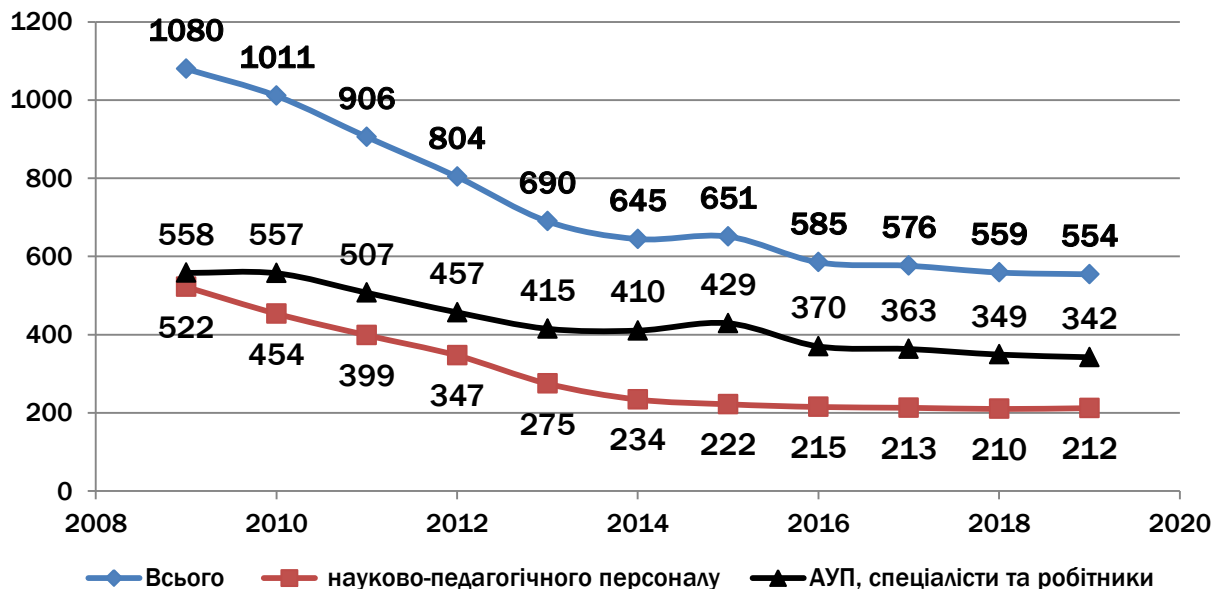
В той же час, будь-яка стратегія не може бути програмою діяльності «за все гарне і проти всього поганого», тому пропоную концентрацію на певних функціональних цілях і розстановку пріоритетів за часом у їх реалізації завдань

Наші проблеми

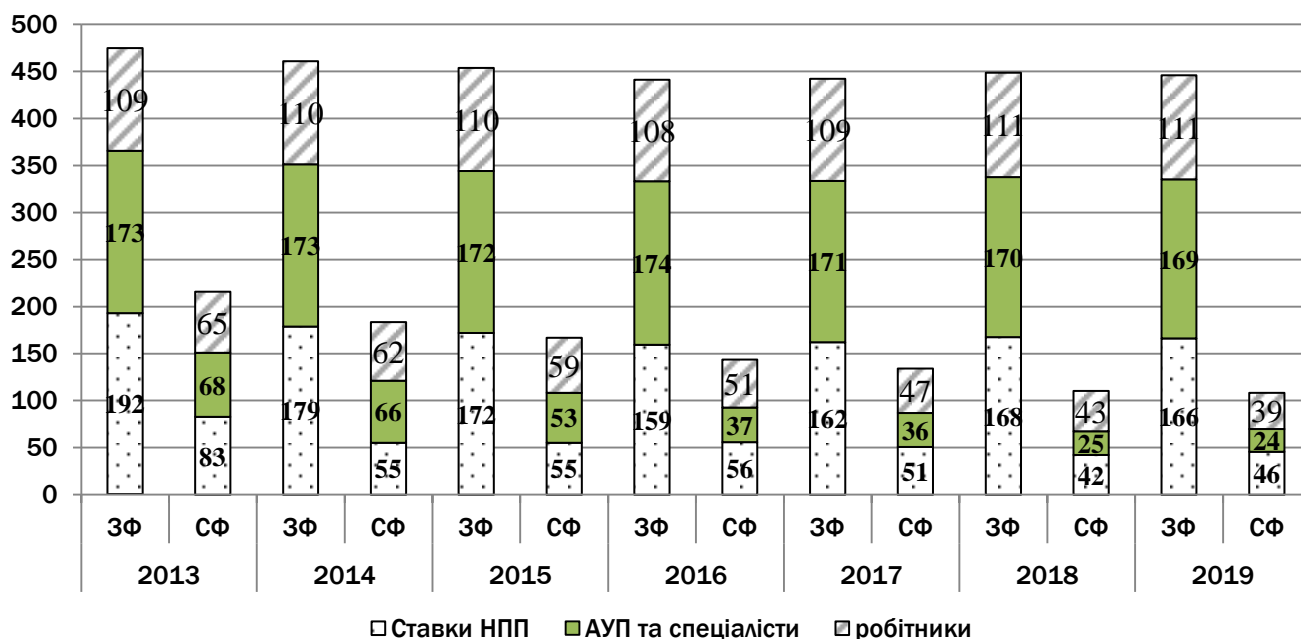
За останні 10 років контингент студентів скоротився більше, ніж на 75 %, а обсяги прийому – майже на 70 %. Причому за останні 5 років скорочення контингенту склало 35 %, а обсягів прийому – майже 30 %. Повністю змінилася структура контингенту за джерелами фінансування: якщо в 2009 році 37 % здобувачів вищої освіти навчалися на бюджетній формі, а 67 % – на контрактній, то у 2019 році на бюджетну форму припадало 62%, а на контрактну – 38%.

Це не могло не відобразитися на працівниках. За період 2009-2019 рр. кількість ставок працівників Академії скоротилася на 525 одиниць, в т.ч. ставок науково-педагогічного персоналу – на 310, а спеціалістів і робітників – на 215.

До того ж, Академія втрачає можливість фінансування розвитку кадрового складу та матеріальної бази за рахунок спецфонду: якщо у 2013 році на частку спецфонду (СФ) припадало 31,3% фінансування ставок працівників, то у 2019 р. – лише 19,6%, причому як можна побачити з інфографіки – це скорочення стосувалося всіх категорій працівників.

І проблема ускладнюється тим, що Академія, яка за профілем є технічним вишем, відомим випускниками-інженерами, втрачає студентів, наукові школи, майстрів виробничого навчання саме з інженерії.

Спеціальності	Частка в контингенті студентів на 1 жовтня, %		Частка у формуванні спецфонду (за контингентом студентів) на 1 жовтня, %	
	2016	2019	2016	2019
Поведінкові науки, економіка, управління, освіта (017, 051, 052, 071, 072, 073, 075, 076, 232, 281)	29,6	38,7	67,0	69,0
Інформаційні технології (122, 123, 124, 126)	17,3	17,9	10,3	7,7
Механічна інженерія + природничі науки (131, 133, 136, 102)	36,7	29,5	14,7	14,4
Електрична інженерія (141)	7,7	4,9	4,7	2,8
Автоматизація та приладобудування (151)	8,6	9,0	3,4	6,1
Всього	100,0	100,0	100,0	100,0

Частка студентів інженерних спеціальностей лише за три останні роки скоротилася з 70,4% до 61,3%, зокрема, за профільними для Академії спеціальностями галузей знань 13, 14 та 15 контингент студентів зменшився в абсолютному виразі на 517 осіб, а в структурі контингенту ці галузі знань втратили 10 відсоткових пунктів.

Зазначена ситуація обумовлена великою кількістю причин.

Об'єктивні причини:

- ✓ зниження престижності технічних спеціальностей;
- ✓ військово-політичні події, що почалися у 2014 році і призвели до окупації частини території Донецької та Луганської областей, втрати частини промислового, наукового та людського потенціалу, погіршення соціально-економічної ситуації в регіоні;
- ✓ зміни в пропозиції зайнятості і складність в отриманні роботи з гідною заробітною платою для випускників, особливо, інженерів;
- ✓ прагнення абітурієнтів та їхніх батьків реалізувати свої можливості у більш перспективних та безпечних великих містах – Харкові та Києві;
- ✓ запровадження ЗНО з англійської мови при вступі на магістратуру і ЗНО з української – при вступі на скорочені програми навчання бакалаврату;
- ✓ підвищення конкуренції на освітньому ринку;
- ✓ втрата зв'язку між освітою та наукою – з одного боку, і реальним сектором – з іншого, що відображається на відставанні освітніх результатів від потреб ринку праці;
- ✓ скорочення фінансування освіти і науки, особливо в частині фінансування потреб матеріально-технічного розвитку закладів вищої освіти та ін.

В той же час не слід заплющувати очі і на внутрішні, суб'єктивні проблеми Академії, які посилили вплив вище зазначених негативних явищ і тенденцій:

- ✓ Академія втрачає імідж привабливого вишу і з огляду на недостатню якість підготовки фахівців, і з причини того, що заклад самоусунувся від процесів молодіжного і суспільного життя Краматорська, Дружківки, Слов'янська, використовує застарілі форми роботи із школярами та студентами закладів професійно-технічної (фахової передвищої) освіти;
- ✓ в Академії не використовується потенціал співробітництва з підприємствами області та потенціал виходу за межі регіону з метою працевлаштування студентів, ознайомлення студентів і викладачів із реаліями сьогодення у промисловості та бізнесі; в той же час, наприклад, за оцінками експертів до 2025 року дефіцит кадрів лише в металургії може становити 10-15 тис. осіб, причому не вистачає персоналу з усіх спеціальностей, але найбільше відчувається брак висококваліфікованих робітників та інженерно-технічного персоналу;

*Наталія
Рекова*

- ✓ слід об'єктивно визнати повний провал кадрової політики останніх років – представники легендарних наукових інженерних шкіл, якими ми так пишаємося поступово уходять, і може настати ситуація, коли молодь, яка прийде їм на зміну, просто нікому буде вчити; система преміювання повністю непрозора; про престиж праці працівників взагалі забуто; підвищення кваліфікації повністю стало особистою справою самих науково-педагогічних та педагогічних працівників;
- ✓ досить важко складаються відносини і з ринком праці: перші результати тієї масштабної роботи із відкриття нових спеціальностей, оновлення стратегічного бачення їх розвитку, в якій я особисто брала безпосередню участь у 2018-2019 рр., безпідставно піддаються забуттю, а подекуди – просто пригнічуються;
- ✓ існують проблеми із планомірною і систематичною роботою із забезпечення відповідності Академії ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності – це стосується й інформаційного забезпечення (бібліотека), і кадрового, і лабораторного; викликає обурення той факт, що резерв високопрофесійних кадрів і здобувачів вищої освіти за спеціальностями галузей знань «Інформаційні технології» та «Автоматизація та приладобудування» не використовується керівництвом для автоматизації адміністративних процесів, а інформатизація освітнього процесу зупинилася на використанні системи Moodle;
- ✓ слід відзначити, що такий же безсистемний характер має адміністративна робота з організації та підтримки акредитації освітніх програм – і за власним досвідом, і на думку колег гаранті більшості освітніх програм залишилися сам-на-сам із експертними комісіями, особливо ті, які не входять до ближнього кола адміністрації; не було вироблено певної спільної позиції, не надавалася ніяка методична та організаційна підтримка, а участь представників адміністрації в зазначених процесах, складається враження, була вимушеною і то, тільки з огляду на вимоги щодо такої участі з боку регламентів акредитаційних процедур; більше того, можу цілком обґрунтовано стверджувати, що більшість ініціатив, які були спрямовані на приведення внутрішніх регламентуючих документів Академії, механізмів вирішення проблем кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення у відповідність до нових вимог ліцензійного, акредитаційного законодавства і вимог освітнього ринку, сприймалися негативно.

*Наталія
Рекова*

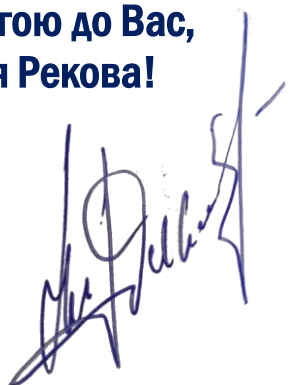
В цілому це свідчить про те, що останніми роками Академія використовувала пасивну стратегію запізнитого реагування на виклики, що висувалися з усіх боків. Час вже згаяно. І продовжувати дотримуватися такого підходу – це шлях до остаточного руйнування. А з урахуванням позиції Міністерства освіти і науки щодо перспективності об'єднання закладів вищої освіти в регіонах Академія не може дозволити собі втрачати позиції на ринку освітніх послуг та рейтингах, адже тоді ми опинимося у дуже несприятливій позиції.

За цих умов успіх і добробут кожного члену колективу базового закладу та відокремлених структурних підрозділів, професійна та особиста успішність здобувачів вищої освіти знаходиться у прямій залежності від колективної спроможності ставити нелегкі, подекуди непопулярні, завдання з реновації всіх складових потенціалу Академії і спроможності докладати консолідованих зусиль до нестандартного творчого вирішення цих завдань.

Я переконана, що нелегкі завдання відновлення Академії можна реалізувати. Але одночасно дуже чітко усвідомлюю, що відповідь на виклики і проблеми Академії сьогодення – це справа не лише керівництва, тому в разі перемоги сподіваюся на залучення широкого кола науково-педагогічних і педагогічних працівників, співробітників, здобувачів освіти до генерації ідей, обговорення шляхів розвитку Академії та механізмів реалізації політики по розв'язанню її проблем.

Вірю, що мій досвід і знання, багаж особистих контактів, і ті результати, які були мною продемонстровані протягом останніх років роботи в Академії, у сполученні із Вашим професіоналізмом, наснагою та прагненням до кращого дозволять нам разом реалізувати всі завдання цієї програми. Також переконана, що це стане кроком до відновлення імені, статусу та честі Академії і нового імпульсу до її розвитку.

**З повагою до Вас,
Наталія Рекова!**

**Наталія
РЕКОВА**

5 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЇХ ЗАТРЕБУВАНОСТІ НА РИНКУ ПРАЦІ

Короткострокові пріоритети	Тактичні пріоритети	Стратегічні пріоритети
<ul style="list-style-type: none"> ✓ укладення меморандумів з підприємствами Краматорська, Донецької області та інших промислових регіонів України та близького зарубіжжя щодо організації стажування здобувачів вищої освіти і подальшого працевлаштування; ✓ реалізація можливості реального вибору освітніх компонентів у програмах підготовки; ✓ забезпечення механізмів участі студентського самоврядування у оцінці та удосконаленні освітніх програм і якості освітнього процесу; ✓ перехід до проблемно- та проєктно-орієнтованого навчання з основних дисциплін освітньої програми; ✓ навчання в Open Space в рамках магістратури із залученням тренерів та фахівців-практиків; ✓ укладення меморандумів із Microsoft про доступ до матеріалів Microsoft Image Academy та із SAP AG, про доступ до навчально-методичних розробок та навчального програмного забезпечення SAP, про навчання для викладацького складу Академії, про організація тренінгів для професорсько-викладацького складу; ✓ посилення підготовки з англійської мови на всіх рівнях освіти 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ розширення переліку спеціалізованих фахових курсів та програм додаткової освіти, ✓ забезпечення викладання загальних курсів інформатики з використанням матеріалів Microsoft Image Academy (траєкторія Microsoft Productivity) і отриманням сертифікату Microsoft Office Specialist; ✓ подальше впровадження дисциплін Microsoft Image Academy за циклами MS IT Infrastructure із можливістю сертифікації за вимогами Microsoft; ✓ реалізація варіантів перепідготовки та підвищення кваліфікації: на базі Академії (з відповідним ліцензуванням, акредитацією та видачею дипломів) або на основі двосторонніх договорів з викладачами із навчанням на виробничих базах; ✓ розширення програм виробничих практик; ✓ перетворення Центру кар'єри на повноцінне кадрове агентство, налагодження співробітництва із рекрутинговими агентствами України та близького зарубіжжя; ✓ укладення договорів на розширені стажування під час літніх канікул (за бажанням здобувачів вищої освіти); ✓ допомога в отриманні першого робочого місця для кращих студентів 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ розширення програм академічних обмінів; ✓ запровадження складових траєкторій Microsoft Computer Science та Microsoft IT infrastructure в освітні програми галузі 12 з можливістю отримання сертифікату MCS, MTA; ✓ залучення здобувачів освіти до діяльності науково-виробничих підприємств в рамках іНУВ-Краматорськ; ✓ допомога у відкритті власного бізнесу і пошуку інвесторів для проєктних команд магістрів за різними спеціальностями

4 СТВОРЕННЯ НОВОГО ІМІДЖУ АКАДЕМІЇ

Короткострокові пріоритети	Тактичні пріоритети	Стратегічні пріоритети
<ul style="list-style-type: none"> ✓ створення бренд-політики для базового ЗВО та відокремлених структурних підрозділів; ✓ розробка бренд-буку Академії; ✓ створення команди SMM для популяризації Академії в соціальних мережах та в оффлайн-відносинах ✓ розробка і реалізація соціального проекту «Академія в житті міста» для базового ЗВО та відокремлених структурних підрозділів; ✓ перегляд роботи і партнерських зв'язків в рамках Асоціації друзів КІІ-ДДМА; ✓ організація візитів адміністрації та гарантів освітніх програм на підприємства (в установи); ✓ реалізація інструменту «Ініціатива роботодавця» у формуванні освітніх програм (дисциплін за вибором, зокрема); ✓ реалізація єдиної стратегії та заходів профорієнтації для Академії та для коледжів 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ надання потужностей Академії для проведення заходів освітнього, спортивного, культурного характеру, які є важливими для міста Краматорськ та Дружківка; ✓ створення атмосфери максимального сприяння всім публічним іміджевим акціям і культурним подіям, які ініціюються в Академії; ✓ створення інформаційного Web-ресурсу «Галерея професійного успіху випускників»; ✓ організація щорічного прийому для роботодавців із ярмарком вакансій, як для здобувачів освіти у базовому ЗВО, так і у відокремлених підрозділах; ✓ залучення фахівців на умовах погодинної оплати праці до освітнього процесу 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ створення на базі Академії Університету

**З РЕАЛІЗАЦІЯ НОВИХ РІШЕНЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ БАЗИ**

Короткострокові пріоритети	Тактичні пріоритети	Стратегічні пріоритети
<ul style="list-style-type: none"> ✓ аудит лабораторної та комп'ютерної бази; ✓ проведення тренінгів для професорсько-викладацького складу із підготовки проєктних заявок; ✓ забезпечення подальшої участі Академії у міжнародних наукових розробках та грантових програмах із залученням педагогічних працівників коледжів; ✓ укладення договорів на прикладні наукові розробки; ✓ підвищення показника бюджетного фінансування Академії за рахунок покращення результативності наукової діяльності; ✓ залучення викладацького складу Академії до роботи з підвищення кваліфікації в рамках служби зайнятості та міжнародних програм розвитку кадрового потенціалу (ПРООН та ін.); ✓ включення коледжів у освоєння капітальних інвестицій, що надаються Академії 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ створення лабораторій від вендорів обладнання (Siemens, Schneider Electric, Honeywell Ukraine, Rockwell Automation Controls sp.z o.o. та ін.); ✓ залучення спонсорів до оновлення комп'ютерної бази та збільшення рівня оснащення мультимедійними засобами навчання; ✓ купівля новітнього інженерного програмного забезпечення; ✓ участь у конкурсі проєктів Державного фонду регіонального розвитку, Європейського інвестиційного банку для отримання фінансування та програму енергоефективності Академії; ✓ подача грантових заявок на реновацію матеріально-технічної бази Академії, її гуртожитків та структурних підрозділів, в т.ч. приведення у відповідність до вимог щодо можливостей навчання людей з особливими потребами 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ створення на базі Академії iHUB-Краматорськ (коворкінг-центру інновацій та підприємництва, надання консультацій), а в разі зміни законодавства щодо статусу ЗВО – за участю Академії в капіталі створюваних науково-виробничих підприємств; ✓ пошук інвестора для реконструкції та розбудови баз відпочинку «Промінь» та «Тиша» для забезпечення оздоровлення та відпочинку співробітників і студентів Академії як влітку, так і в зимовий період; ✓ модернізація та забезпечення самоокупності на зовнішньому рівні редакційно-видавничого підрозділу Академії, який зможе випускати друковану продукцію як для Академії, так і на замовлення сторонніх осіб

**2 ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ
ТА КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ,
ЗМІЦНЕННЯ ДОБРОБУТУ ПРАЦІВНИКІВ**

Короткострокові пріоритети	Тактичні пріоритети	Стратегічні пріоритети
<ul style="list-style-type: none"> ✓ збереження колективу, зокрема, сприяння зростанню кількості науково-педагогічних працівників, що дозволить досягти цільових показників пропорцій НПП та непедагогічних працівників; ✓ аудит адміністративних процесів в Академії; ✓ започаткування проєкту «Генерація ідей» із залученням здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних та інших працівників Академії, педагогічних працівників відокремлених структурних підрозділів; ✓ аудит потреби у науково-педагогічних кадрах та фахівцях; ✓ забезпечення цільових стажувань науково-педагогічних працівників базового ЗВО та педагогічних працівників базових структурних підрозділів; ✓ покращення умов праці та навчання учасників освітнього процесу шляхом реконструкції, ремонту та модернізації приміщень Академії, оновлення оргтехніки 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ створення нової архітектури адміністративних процесів; ✓ реорганізація структури Академії; ✓ проведення конкурсів на заміщення вакантних посад під блоки освітніх компонентів (пов'язаних змістово), що відповідатимуть часткам ставки; ✓ перенавчання фахівців (адміністративно-управлінського персоналу) в рамках нової архітектури адміністративних процесів з метою збереження колективу; ✓ забезпечення прозорості процесу преміювання; ✓ створення системи рейтингування працівників Академії та структурних підрозділів; ✓ збереження системи надбавок для фахівців з метою досягнення гідного рівня оплати праці; ✓ оплата стажування викладачів на підприємствах та в рамках заходів підвищення кваліфікації, в т.ч. за кошти спонсорів та за освітніми проєктами; ✓ часткова оплата інтенсивних курсів англійської мови для отримання сертифікату B2; ✓ запровадження системи матеріального стимулювання за публікації у виданнях Web of Science та Scopus, підвищення кваліфікації та наукові результати 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ створення інформаційної системи Академії, яка поєднуватиме управління адміністративними процесами, документообіг та систему управління навчанням (доступ до навчального контенту і управління взаємодіями в освітньо-науковому процесі); ✓ створення наукового депозитарію; ✓ створення системи атестації кадрів (як науково-педагогічних і педагогічних, так і фахівців) на основі результатів роботи

1 РЕНОВАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ ТА ОРГАНІЗАЦІЄЮ ОСВІТНЬОГО ТА НАУКОВОГО ПРОЦЕСІВ

Короткострокові пріоритети	Тактичні пріоритети	Стратегічні пріоритети
<ul style="list-style-type: none"> ✓ оновлення методології створення та управління освітніми програмами і перегляд відповідних регламентів Академії; ✓ проведення спільного з роботодавцями аудиту компетентностей в розрізі кожної спеціальності; ✓ перегляд переліку та змісту освітніх програм за всіма рівнями, в т.ч. приведення їх у відповідність до абз. 17) ч. 1 ст. 1 ЗУ «Про вищу освіту»; ✓ організація тренінгів для науково-педагогічного та педагогічного персоналу, що задіяний у розробці та акредитації освітніх програм; ✓ проходження акредитації освітньо-наукових програм; ✓ зменшення норм навчального навантаження у науково-педагогічних працівників, що забезпечують іншомовну підготовку; ✓ запровадження наскрізної іншомовної підготовки за всіма освітніми програмами бакалаврського рівня вищої освіти; ✓ участь у конкурсі на бюджетне фінансування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ перегляд переліку та змісту освітніх програм у відокремлених структурних підрозділах, методична та організаційна допомога в ліцензуванні та акредитації; ✓ реалізація дуальних програм з підвищення кваліфікації, в т.ч. у відокремлених структурних підрозділах з інженерних спеціальностей; ✓ встановлення надбавки за володіння іноземною мовою, передбаченої законодавством України (10%) науково-педагогічним працівникам, які використовують знання в роботі за умов наявності сертифікату, що підтверджує володіння англійською мовою на рівні B2, і підготовки 1 наукової та 1 навчальної (навчально-методичної) публікації цією мовою на рік; ✓ створення спеціалізованих вчених рад, що діють на постійній основі; ✓ розширення переліку наукових фахових видань та наукових видань і забезпечення їх входження до категорії Б Переліку фахових видань України; ✓ розширення госпдоговорної тематики; ✓ створення кооперації між Академією та академічними і галузевими структурами, а саме: створення спільних наукових колективів для виконання комплексних програм державного і регіонального значення; ✓ партнерство у створенні регіонального центру підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування; ✓ відкриття нових програм в Академії та структурних підрозділах за напрямками: технології майбутнього, ІТ-технології та дані 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ отримання ліцензій на підготовку іноземців, запровадження і просування освітніх програм для іноземців, передусім, на інженерних спеціальностях; ✓ перехід до проєктного навчання за освітніми компонентами професійного циклу; ✓ створення умов для входження наукових видань Академії до провідних міжнародних наукометричних баз <div style="text-align: right; margin-top: 20px;"> </div>